

חוף שפך הנעמן - מוקד חשוב של מיני צמחים אדומים

סיקו siambe17@gmail.com

ערך: גדי פולק, מערכת כלנית gadpollak@gmail.com

התצפית: 1.6.2016

פורסם : 14.6.2017

תקציר:

החוף מדרום לשפך נחל הנעמן

בחוף שפך נחל הנעמן מצוי ריכוז של מיני צמחים "אדומים" (בסכנת הכחדה) ומיני צמחים נדירים אחרים, הגדלים על תלוליות החול ובשקעים שביניהן, בתעלות ובשוליהן ובבריכת נור. למרבית המינים המתוארים להלן זהו תיעוד ראשון של מיקומם באתר. האתר מצוי בתוך השמורה המוצעת "שמורת שפך הנעמן". לאור המספר הגדול יחסית של צמחים אדומים ונדירים המרוכזים בתא שטח קטן, ניתן לאפיין את האתר כ"מוקד אדום" (שמידע, פולק ופרגמן-ספיר, 2011). היותו של המקום מוקד אדום מעצים את חשיבות השמירה על האתר ואת הצורך בניטור קבוע של האוכלוסיות ובשמירתן, בכדי למנוע פגיעה והכחדות.

המינים האדומים הגדלים במקום

חולית החוף (*Cutandia maritima*) צומחת בשטח הזה בעיקר בשקעים בין תלוליות החול. בשקע אחד נספרו 68 פרטים, וההערכה היא שיש בסביבה הקרובה עוד עשרות רבות. שמה הקודם של החולית היה **קוטנדיה חופית**

רופיית הים (*Ruppia maritima*) מוכרת לכותב מזה שנים בבריכת נור, והשנה היא ממלאת שטח גדול בתוך הבריכה. ההפתעה הייתה למצוא כתם קטן של הרופיה ב"שלולית" קטנה לאורך תעלת ניקוז בשטח.

דק-זנב נימי (*Parapholis filiformis*) נפוץ מאוד בעמק עכו, בעיקר לאורך תעלות מים ואזורים מוצפים בחורף. בסיור זה נמצאה כמות של אלפים בעיקר בשולי תלוליות חול ובשקעים שביניהן.

דק-זנב מכונף (*Parapholis marginata*) צומח על החול בעיקר באזורים חשופים מצמחיה אחרת. בשנתיים האחרונות נעקרו בסביבה שטחים גדולים של **צלקנית נאכלת וצלקנית החרבות** (ובחלק מהשטחים שנחשפו משגשגת **טיונית החולות** (*Heterotheca subaxillaris*), ונוצר מרחב להתרבותו של **דק-זנב מכונף**.

מימין לשמאל - חולית החוף, רופיית הים, דק-זנב מכונף, דק-זנב נימי. צילום: סיקו ©
להגדלה - לחצו על התמונות

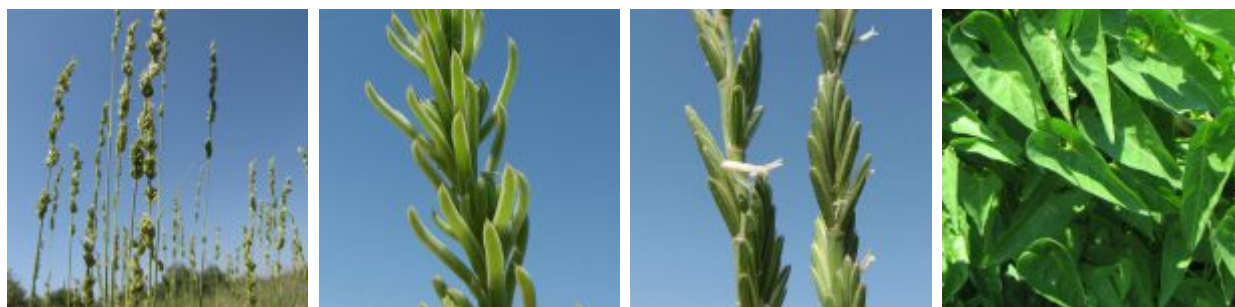
לפופית החיצים (*Ipomoea sagittata*) מכסה בצפיפות את הצומח על שתי גדות תעלת ניקוז של אזור התעשייה הדרומי של עכו, לאורך מספר מטרים. בעונה זאת היא עדיין לא פורחת.

גלדן מוארך (*Elymus elongates*) מוכר ממקומות אחרים באזור, בעיקר על קרקע מלוחה בשולי תעלות ואזורים מוצפים שהתייבשו. בשטח הנסקר כאן הוא צומח ויוצר תלוליות חול נייד סמוך מאוד לקו המים. (שמו הקודם: **אגרופירון מוארך**).

כף-חתול שרועה (*Aeluropus littoralis*) מצויה בכמויות גדולות בעמק עכו. בקטע החוף הנסקר היא נמצאת בסבך הצמחייה שמדרום לשפך הנעמן.

אוכם חופי (*Suaeda splendens*) צומח באזורים רבים בעמק עכו, בעיקר בשטחי אדמה

לחים וכאלה שהיו מוצפים בחורף. בשטח החוף הוא מצוי בעיקר בתעלת המים הצמודה לגדר הצפונית של מפעל "פרוטארום" לשעבר.

מימין לשמאל - לפופית החיצים, גלדן מוארך, אוכם חופי, כף-חתול שרועה. צילם: סיקו ©

להגדלה - לחצו על התמונות

בנוסף לאלה נצפו גם **חרחבינה חופית** (מין אדום), **חלבוב קטן-פרי**, **גומא חלקלק**, **ערר כרתי**, **יצהרון מכסיף**, **פרתניון אפיל**, **סיסן אשון**, **לוטוס צר-עלים**, **חבלבלן המשוכות**, **לוביה מצרית**, **גלדן אשון**, **ידיד-החולות המצוי**, **שוש קירח**, **לחך המלחות**, **עוקץ-עקרב בשרני**, **מלוח דיוויס** ועוד צמחי מלחה וחוף ים האופייניים לאזור.

מידע מורחב על המינים ה"אדומים" במקום מצוי בשני כרכי הספר האדום (שמידע ופולק, 2007; שמידע, פולק ופרגמן-ספיר, 2011)

ספרות:

שמידע א ופולק ג 2007 הספר האדום - צמחים בסכנת הכחדה בישראל, כרך א'. רשות הטבע והגנים.

שמידע א ופולק ג ופרגמן-ספיר א 2011 הספר האדום - צמחים בסכנת הכחדה בישראל, כרך ב'. רשות הטבע והגנים.

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: סיקו 2017 חוף שפך הנעמן - מוקד חשוב של מיני צמחים אדומים, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר 4.

חוף שפך הנעמן - מוקד חשוב של מיני צמחים אדומים